

Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit 28 januari 2022, nr. 22031114, houdende tijdelijke vrijstelling op grond van artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden ter bescherming van de onbedekte teelt van bessen tegen gewone dopluis (Tijdelijke vrijstelling ter bescherming van de onbedekte teelt van bessen tegen gewone dopluis, 2022)

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

handelende in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat;

Gelet op artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van de Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europese parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen nr. 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309);

BESLUIT:

Artikel 1

Tijdelijke vrijstelling als bedoeld in artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 wordt verleend het gebruik van Ovitex ter bescherming van de onbedekte teelt van bessen tegen gewone dopluis (*Parthenolecaniumcorni*).

Artikel 2

De vrijstelling is slechts van toepassing indien de gebruiksvoorschriften in de bijlage bij dit besluit worden nageleefd.

Artikel 3

Dit besluit treedt in werking op de dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst en vervalt op 30 april 2022.

Artikel 4

Dit besluit wordt aangehaald als: Tijdelijke vrijstelling ter bescherming van de onbedekte teelt van bessen tegen gewone dopluis, 2022.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze,
E. Veldhuis
Directeur Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit*

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na dagtekening van dit besluit digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via "mijn.rvo.nl". Om in te loggen heeft u uw gebruikerscode en wachtwoord nodig, voor de ondertekening een TAN-code. Bij een digitaal bezwaarschrift stuurt u een kopie van dit besluit mee als pdf-bestand of u stuurt een kopie per post na.

Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, Postbus 40219, 8004 DE Zwolle. Bij een schriftelijk bezwaar stuurt u een kopie van dit besluit mee met uw bezwaarschrift.

Op mijn.rvo.nl/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het digitaal en schriftelijk indienen van een bezwaarschrift.

Meer informatie

Heeft u nog vragen over uw bezwaarschrift, kijk dan op de website: mijn.rvo.nl. of bel: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

BIJLAGE: WETTELIJK GEBRUIKSVOORSCHRIFT OVITEX (PARAFFINEOLIËN 817 G/L)

Het middel is uitsluitend toegelaten als insectenbestrijdingsmiddel voor het professionele gebruik door middel van gewasbehandeling in de volgende toepassingsgebieden (volgens de geldende Definitielijst toepassingsgebieden) onder de hierna vermelde toepassingsvoorwaarden.

Toepassingsvoorwaarden:

Toepassings gebied	Dosering ¹ middel per toepassing	Maximale dosering middel per toepassing	Maximaal aantal toepassingen per teeltcyclus	Maximaal aantal liter/kg middel per ha per teeltcyclus
Bessen (onbedekt)	2.0 L/hL	30 L/ha	1	30 L/ha

¹ Verlaging van de dosering is toegestaan, maar van het maximaal aantal toepassingen en de andere toepassingsvoorwaarden mag niet worden afgeweken.

Toepassingsvoorwaarden:

In de teelt van bessen dient Ovitex verspoten te worden met een volume van 200-1200 L water per ha.

Om in het water levende organismen en niet tot de doelsoorten behorende geleedpotigen/insecten te beschermen is toepassing van het middel in de teelt van bessen uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik wordt gemaakt van een techniek uit tenminste de klasse DRT 97,5.

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van natuurlijke vijanden, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

Gevaarlijk voor bijen. Gebruik dit product niet op plaatsen waar bijen actief naar voedsel zoeken.

TOELICHTING

1 Algemeen

Artikel 53 van Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europese parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen nr. 79/117/EEG en nr. 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309) (hierna: Verordening (EG) nr. 1107/2009) en artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb) maken het mogelijk in bijzondere omstandigheden tijdelijke vrijstelling te verlenen van het verbod om een niet toegelaten gewasbeschermingsmiddel binnen Nederland te brengen, op de markt te brengen, voorhanden te hebben of te gebruiken.

Tijdelijke vrijstelling kan worden verleend als een maatregel nodig blijkt voor een gecontroleerd en beperkt gebruik ter beheersing van een noodsituatie die op geen enkele andere redelijke manier te bestrijden is.

2 Adviezen

2.1 Noodsituatie

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) heeft een advies opgesteld waarin de vraag wordt beantwoord of er sprake is van een noodsituatie.

Gevaar

In de (onbedekte) teelt van rode en blauwe bessen bedraagt de opbrengst gemiddeld 15.000 kg per hectare. Is er sprake van aantasting door dopluizen dan geeft dit 30% schade door het optreden van roetdauw, doordat deze bessen onverkoopbaar zijn.

In de geïntegreerde onbedekte teelt van bessen zijn onvoldoende maatregelen en integreerbare middelen beschikbaar om verstoring van het geïntegreerde gewasbeschermingssysteem en de schade te beperken.

Alternatieven

De belangrijkste niet-chemische beheersing van de plaaginsecten in de onbedekte teelt van bessen is door gebruik te maken van reeds aanwezige natuurlijke vijanden in en rondom het gewas. Er zijn ook telers die extra natuurlijke vijanden uitzetten.

Drie voormalige RUB middelen zijn beschikbaar, één middel is gebaseerd op kaolin en twee middelen zijn op basis van zepen. Deze middelen hebben mogelijk een bijdrage aan de beheersing van dopluizen, maar de werkzaamheid tegen dopluizen is niet onderbouwd.

Er zijn middelen met een (neven)werking tegen gewone dopluis beschikbaar op basis van de werkzame stoffen deltamethrin en spirotetramat. Breedwerkende middelen op basis van deltamethrin zijn alleen toegelaten in aalbes en kruisbes en werkzaam tegen o.a. dopluis. De middelen op basis van deltamethrin kunnen het natuurlijke evenwicht in het gewas verstoren en zijn niet bruikbaar in een geïntegreerde teelt.

Een middel op basis van spirotetramat is toegelaten tegen bladluis in bessen en het heeft een nevenwerking tegen dopluizen. Het is een systemisch middel en kan daardoor ook moeilijk te bereiken zuigende insecten beheersen. Het middel kan niet effectief ingezet worden omdat de restricties van de toelating het praktisch onuitvoerbaar maken het middel op het juiste moment in te zetten.

In 2021 is in de teelt van bessen een ander middel op basis van paraffineoliën toegelaten tegen wintereieren van fruitspintmijt. De toegelaten dosering is onvoldoende voor beheersing van gewone dopluizen.

In de geïntegreerde onbedekte teelt van bessen zijn er onvoldoende integreerbare gewasbeschermingsmiddelen beschikbaar ter beheersing van gewone dopluis. De enige beschikbare maatregel is het gebruik maken van de van nature aanwezige natuurlijke vijanden in en rond het gewas. Dit is niet voldoende om gewone dopluis in de onbedekte teelt van bessen te beheersen.

Bijzondere omstandigheden

De vrijstellingsaanvraag betreft een vrijstelling voor een middel in het kader van het instandhouden van geïntegreerde gewasbescherming.

In mei 2018 is de toelating van de toepassing van twee middelen op basis van paraffineoliën in de onbedekte teelt van bessen ter bestrijding van eieren van insecten en mijten vervallen met een opgebruiktermijn tot 1 januari 2019. In 2019, 2020 en 2021 is een middel op basis van paraffineoliën beschikbaar geweest middels een vrijstelling.

In juni 2018 is een reguliere toelatingsaanvraag ingediend voor een middel op basis van paraffineoliën in o.a. houtig kleinfruit. De toelating zal naar verwachting van de toelatingshouder niet gerealiseerd zijn voor het komende toepassingsseizoen. Hiermee zal de besluitvorming niet tijdig afgerond zijn om een toelating van het middel binnen de gestelde termijn van drie jaar te realiseren.

Conclusie

De NVWA komt tot volgende conclusies:

- Een landbouwtechnisch doelmatige geïntegreerde onbedekte teelt van bessen in Nederland wordt bedreigd door onvoldoende beheersing van dopluizen.
- Een landbouwtechnisch doelmatige geïntegreerde onbedekte teelt van bessen is met het beschikbare pakket aan maatregelen en middelen niet mogelijk.
- De aanvraag voldoet niet aan de eis van bijzondere omstandigheden. Er is geen reguliere toelating gerealiseerd binnen de gestelde termijn waarvoor een kortstondig noodverband is gerechtvaardigd.

De tijdelijke vrijstelling van Ovitex voor het beheersen van gewone dopluis in de onbedekte teelt van bessen voldoet niet aan de criteria voor een noodsituatie.

2.2 Risicobeoordeling

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) heeft een advies opgesteld waarin de vraag wordt beantwoord of er sprake is van aanvaardbare risico's.

Humane toxiciteit

Voldoet aan de eisen.

Volksgezondheid

Voldoet aan de eisen.

Gedrag in het milieu

Voldoet aan de eisen.

Ecotoxiciteit

Voldoet aan de eisen met inachtneming van de volgende restrictiezinnen:

Om in het water levende organismen en niet tot de doelsoorten behorende geleedpotigen/insecten te beschermen is toepassing van het middel in de teelt van bessen uitsluitend toegestaan indien op het gehele perceel gebruik wordt gemaakt van een techniek uit tenminste de klasse DRT 97,5

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg deskundigen (uw leverancier van natuurlijke vijanden, de producent van dit middel, uw adviseur) over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

Gevaarlijk voor bijen. Gebruik dit product niet op plaatsen waar bijen actief naar voedsel zoeken.

Conclusie

Het College constateert dat er na het nemen van risicoreducerende maatregelen / het inachtnemen van restrictiezinnen geen risico verbonden is aan de vrijstelling.

Advies

Gezien het risico adviseert het College een vrijstelling ex artikel 38 Wgb van het gewasbescher-

mingsmiddel Ovitex [paraffineoliën] in de teelt van bessen te verlenen onder vermelding van de reducerende maatregelen / restrictiezinnen.

3 Overwegingen

Gewone dopluizen zijn een teeltbedreigend probleem voor de geïntegreerde onbedekte teelt van bessen waarvoor momenteel het beschikbare pakket aan middelen en maatregelen niet afdoende is. Hierdoor wordt de doelmatige geïntegreerde onbedekte teelt van bessen bedreigd en is een hernieuwde tijdelijke vrijstelling van het gewasbeschermingsmiddel Ovitex gewenst.

Er is geen reguliere toelating gerealiseerd binnen de gestelde termijn waarvoor een kortstondig noodverband is gerechtvaardigd. Het dossier voor een uitbreidingsaanvraag van het middel Ovitex in de teelt van bessen is in juni 2018 ingediend bij het Ctgb. Gezien de geldende termijn van maximaal twee jaar voor het beoordelen van een zonale aanvraag was de verwachting in 2019 dat besluitvorming tijdig afgerond was om een toelating van het middel binnen de gestelde termijn van drie jaar te realiseren. Bij deze aanvraag wordt van de gestelde termijn afgeweken, omdat de vertraging buiten de invloed van de aanvrager ligt.

Belanghebbenden spannen zich in om te beschikken over een regulier toegelaten gewasbeschermingsmiddel.

In het Wettelijk Gebruiksvoorschrift (zie bijlage bij dit besluit) zijn de risico reducerende maatregelen overgenomen die door het Ctgb zijn voorgesteld.

Vrijstelling voor de toepassing van Ovitex in de onbedekte teelt van bessen werd eerder verleend:

- 27 februari 2019, Staatscourant 1 maart 2019, nr. 12245;
- 1 februari 2020, Staatscourant 23 december 2019, nr. 70013;
- 14 december 2020, Staatscourant 31 december 2020, nr. 69136.

4 Besluit

De adviezen van de NVWA en het Ctgb overnemend, heb ik in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, besloten om op grond van artikel 38 van de Wgb tijdelijke vrijstelling te verlenen voor het gebruik van het gewasbeschermingsmiddel Ovitex ter bescherming van de onbedekte teelt van bessen tegen gewone dopluis.

Dit besluit treedt in werking op de dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst en vervalt op 30 april 2022.

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze,
E. Veldhuis
Directeur Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit*